

Quantificació econòmica del treball domèstic i de la cura de persones no remunerat a Catalunya.

Any 2015

15 de febrer de 2017





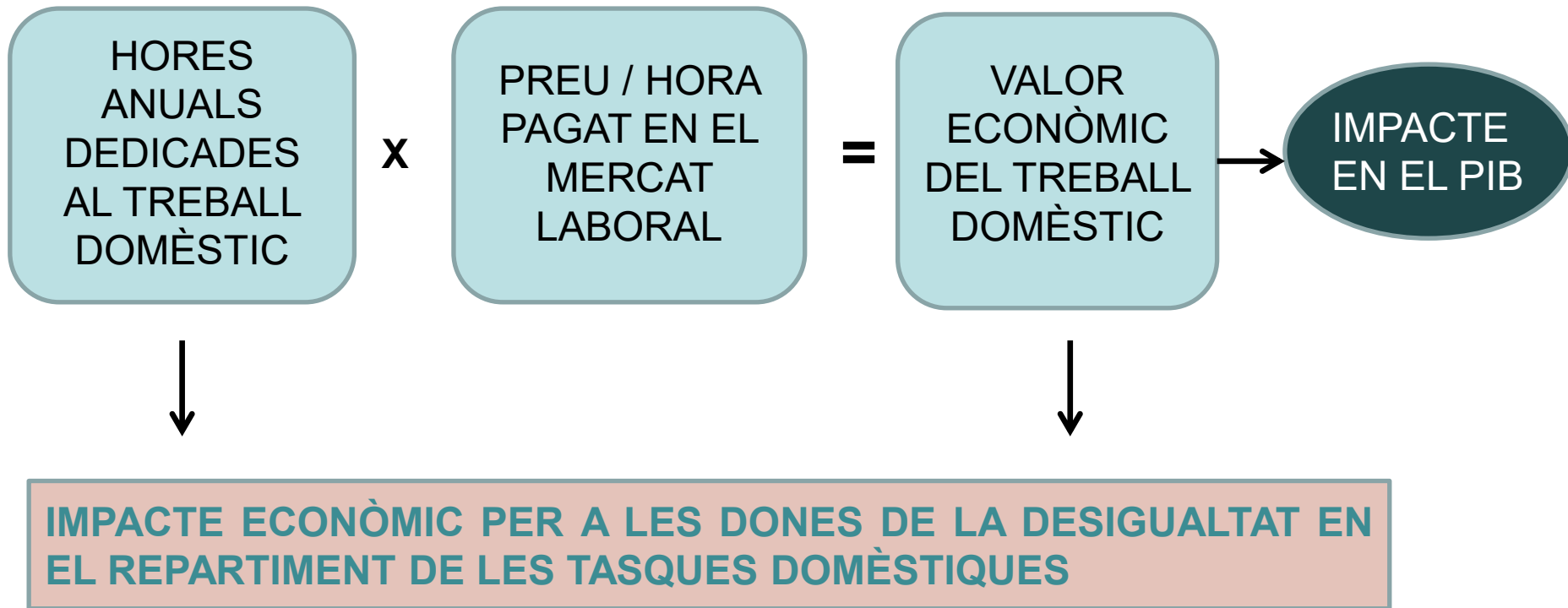
- ❖ **Article 1:** un dels objectius de la llei és “Afavorir una **distribució corresponsable** entre **dones i homes del treball de mercat i del treball domèstic i de cura** de persones, en el marc d’un model de societat sostenible”.
- ❖ **Article 3:** “Els poders públics han de garantir el compliment dels principis d’igualtat d’oportunitats entre dones i homes en el treball i de no-discriminació a causa d'embaràs o de maternitat, i han de **reconèixer la vàlua del treball domèstic i de cura de persones amb l'objectiu d'assolir un nou equilibri en la distribució del temps de treball i un repartiment equitatiu i corresponsable entre dones i homes dels treballs de mercat i domèstic i de cura de persones**”.
- ❖ **Article 31:** “La Generalitat ha de fer, periòdicament, **estimacions del valor econòmic del treball domèstic** i de cura d’infants i de persones grans o dependents fet a Catalunya, i ha d’informar la societat catalana sobre el resultat d’aquestes estimacions per donar-ne a conèixer la importància econòmica i social (...)”.
- ❖ **Article 46:** “Impulsar l’equilibri en la valoració i la distribució del temps dedicat al treball de mercat i al treball domèstic i de cura de persones tenint en compte el temps personal i el cicle de vida, i **aplicar polítiques actives de sensibilització, corresponsabilitat, conscienciació i capacitació destinades als homes**”.

OBJECTIUS DE L'ESTUDI



- ❑ Posar en valor el treball domèstic, quantificar el seu impacte en el PIB català. Que sigui una eina per fer polítiques socials i econòmiques.
- ❑ Calcular l'impacte econòmic negatiu que té per a les dones la distribució desigual de les tasques a la llar no remunerades entre homes i dones.

ESQUEMA DEL TREBALL





I. ANÀLISI DELS USOS DEL TEMPS

- El temps dedicat a la llar i la família: diferències de gènere
- Càrrega de treball total: remunerat i no remunerat

II. QUANTIFICACIÓ ECONÒMICA DEL TREBALL DOMÈSTIC I DE CURA NO REMUNERAT

- Hores dedicades
- Determinació del salari
- Valor econòmic

III. IMPACTE ECONÒMIC SOBRE LES DONES DE LA DESIGUALTAT EN EL REPARTIMENT DE LES TASQUES DOMÈSTIQUES I DE CURA

- Augment d'ingressos de les dones en situació d'igualtat.



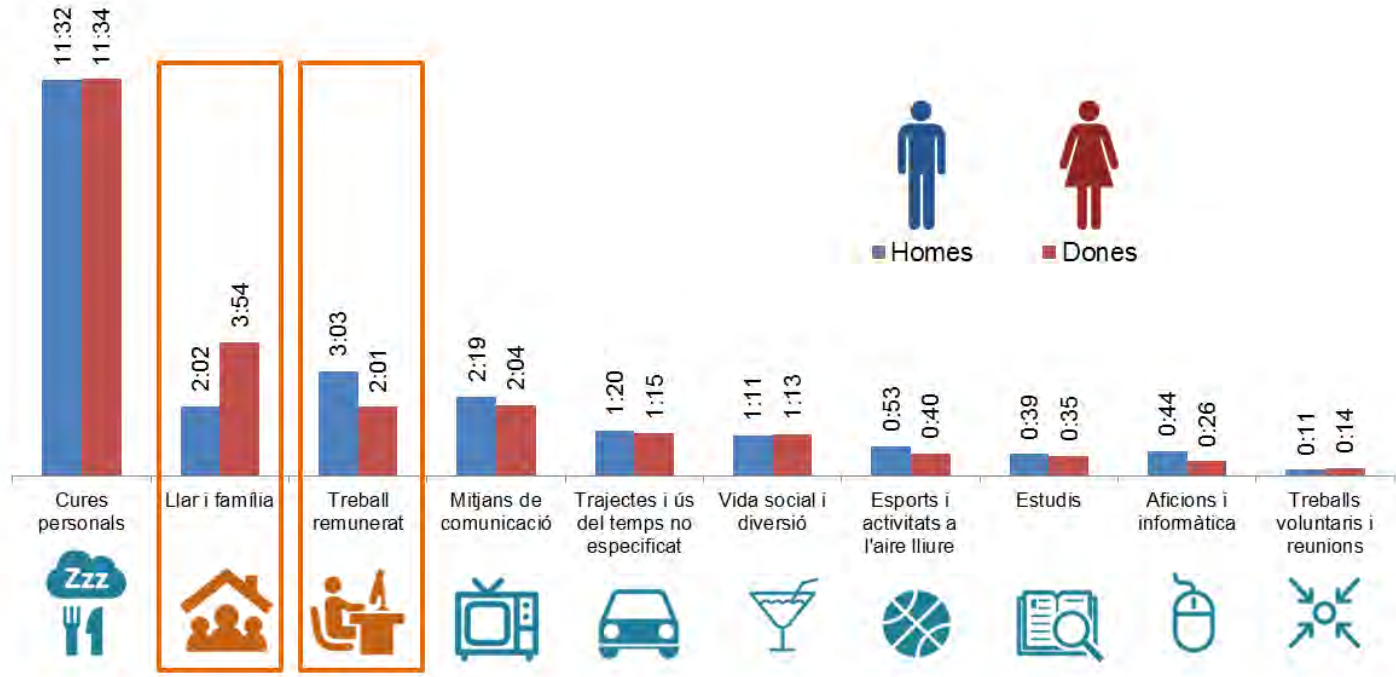
I. ANÀLISI DELS USOS DEL TEMPS





Detall de les activitats en un dia mitjà, per sexe. Any 2010-2011

Temps social



Font: Enquesta de l'Ús del Temps (Idescat)

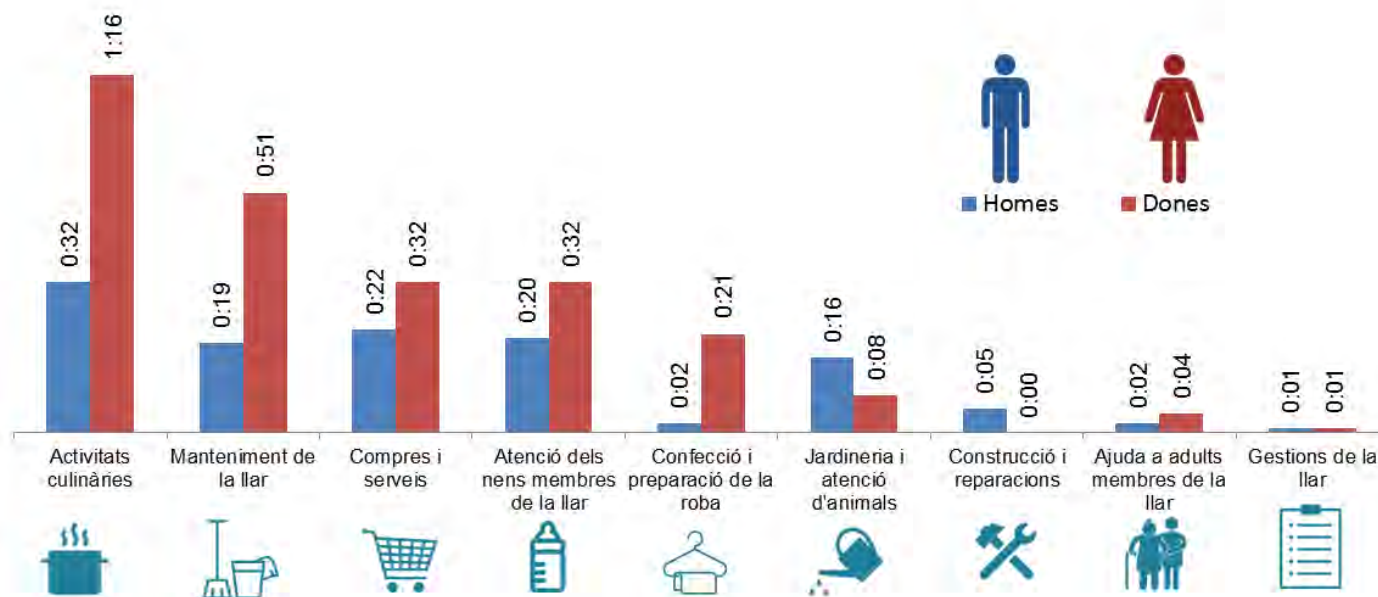
- ❖ Les dones dediquen de mitjana 1 hora i 52 minuts més al dia a les tasques de la llar i la família i, per contra, dediquen 1 hora i 2 minuts menys que els homes al treball remunerat.
- ❖ La suma d'aquestes dues activitats és superior en el cas de les dones, fet que els hi representa dedicar menys temps a la resta d'activitats personals (esport, estudis, mitjans de comunicació, aficions i informàtica,...); només dediquen uns pocs minuts més que els homes a la vida social i al treball voluntari.

Detall de les activitats diàries dedicades a la llar i família, per sexe. Any 2010-2011



Temps social

Llar i família



Font: Enquesta de l'Ús del Temps (Idescat)

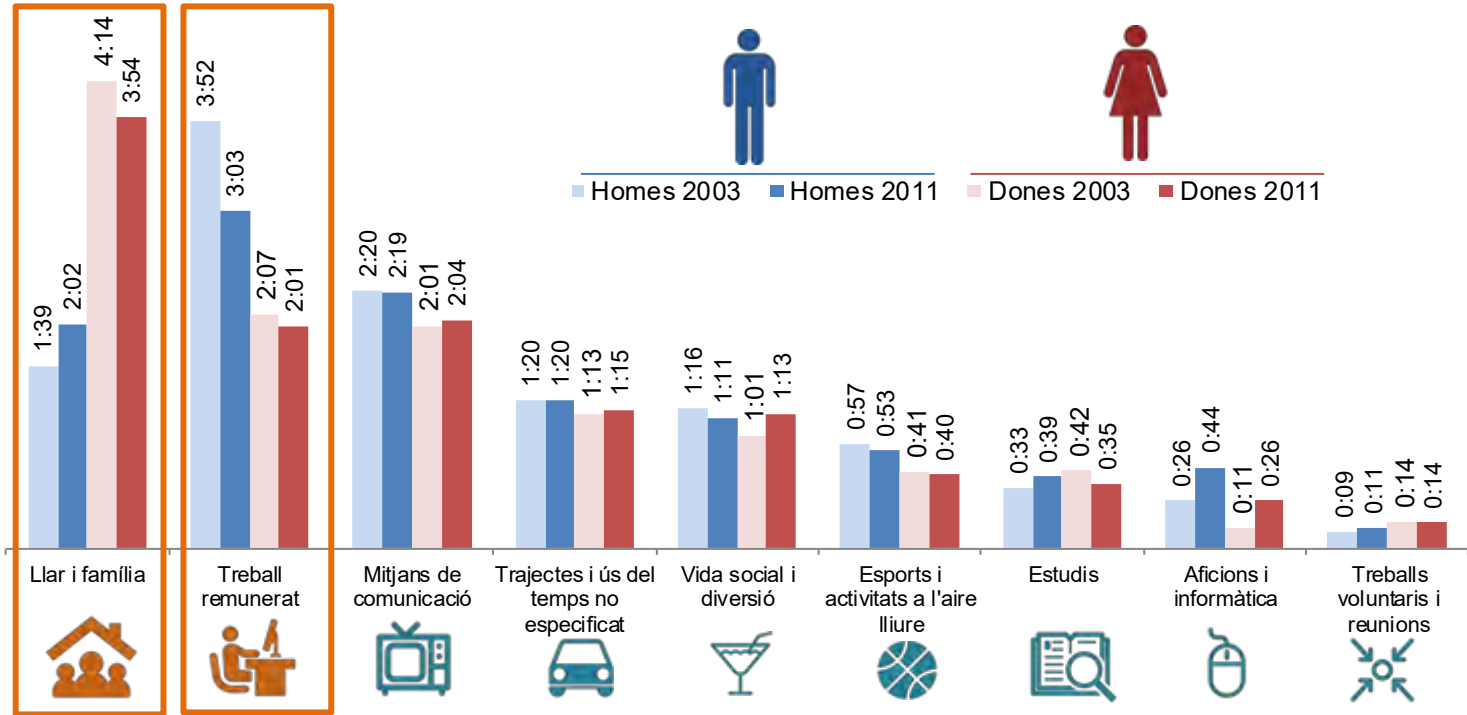
- ❖ El 81% del temps dedicat a la família es reparteix en 4 activitats: culinàries, manteniment de la llar, compres i atenció a les persones dependents.
- ❖ A totes les activitats de la llar la dedicació horària de les dones és superior (sobretot a les activitats culinàries i manteniment de la llar, que són les menys valorades socialment), a excepció de la jardineria, l'atenció d'animals i la construcció i reparació (més valorades socialment), si bé aquestes últimes no superen el 10% del temps total dedicat a la llar i la família. ➡ **Els estereotips es mantenen**

Detall de les activitats d'un dia mitjà, per sexe i any de l'enquesta.

Variacions entre 2003 i 2011



Temps social



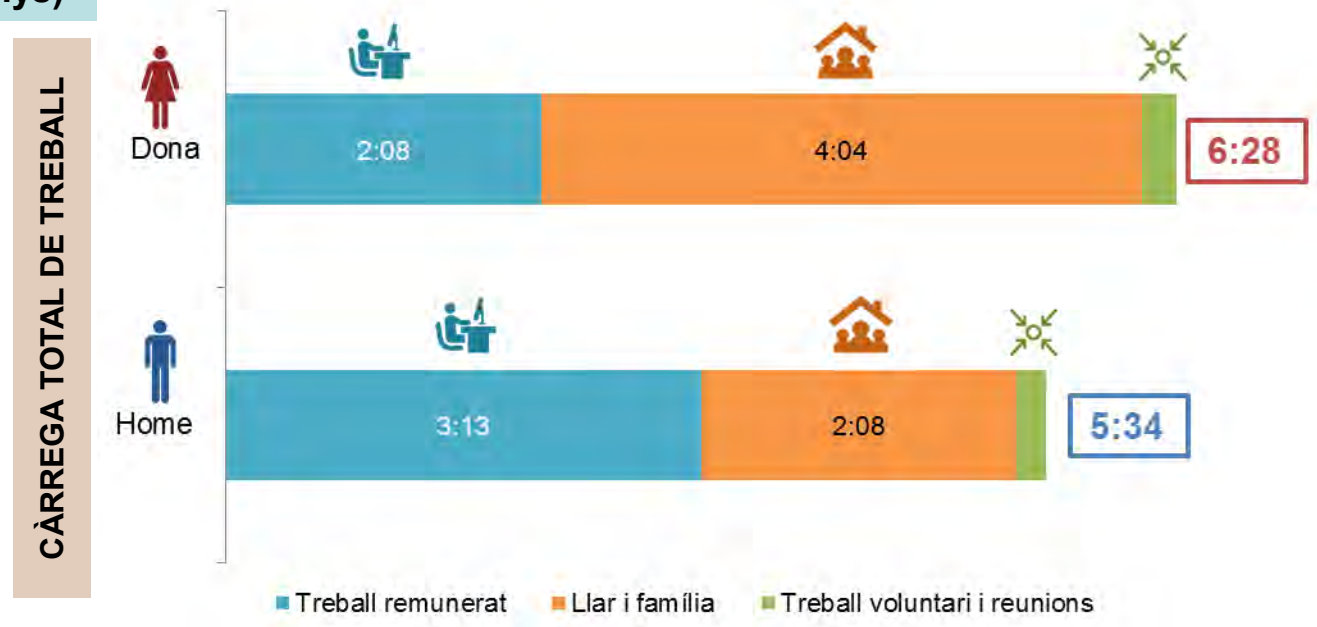
Font: Enquesta de l'Ús del Temps (Idescat)

- ❖ Amb la crisi disminueix el temps dedicat al treball remunerat, sobretot entre els homes.
- ❖ En 8 anys, el temps dedicat pels homes a la llar i la família ha augmentat en 23 minuts, i el dedicat per les dones ha disminuït en 20 minuts → S'està produint un lent reequilibri en la distribució de les tasques de la llar.



Temps diari dedicat a les activitats de treball en un dia mitjà de la població de 16 anys o més. Anys 2010-2011. Per sexe

Temps social
(pobl. >16 anys)



Font: Moreno i Borràs (2013) "El temps de treball remunerat i no remunerat. Ampliació de resultats de l'Enquesta de l'Ús del Temps 2010-2011" del Centre d'Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el Treball (Quit) de la UAB

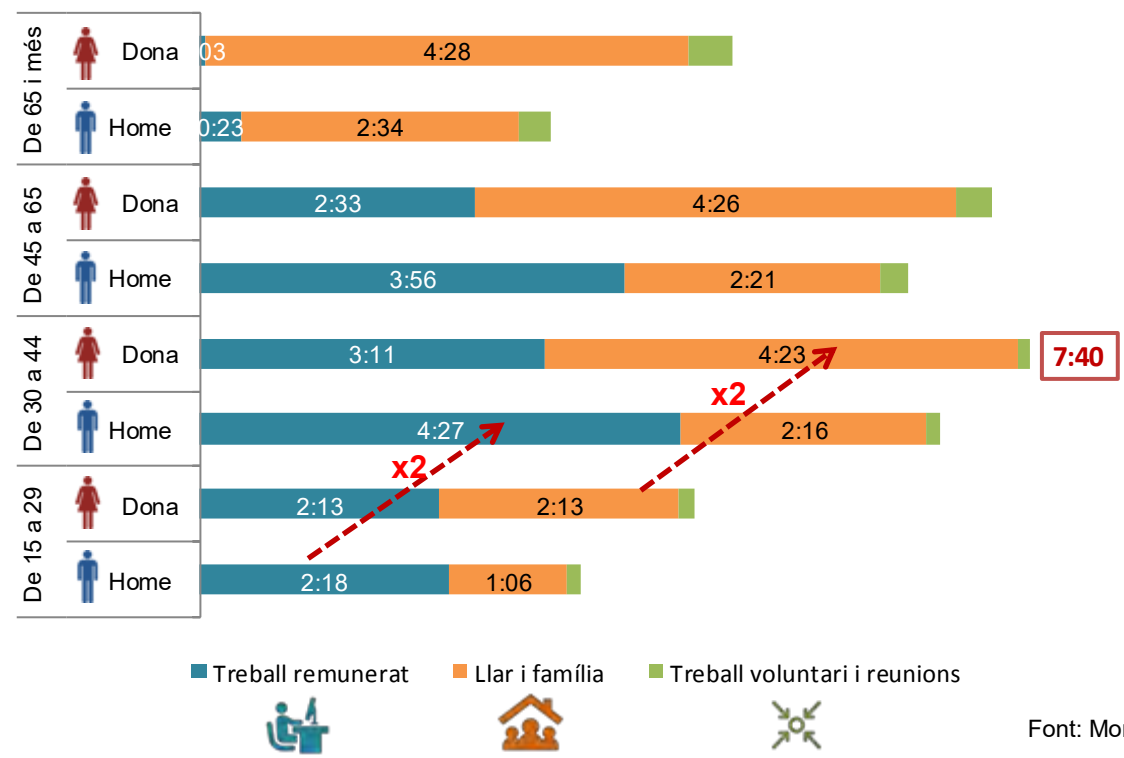
- ❖ La càrrega total de treball (treball remunerat+llar i família+treball voluntari) de les dones és de 6 hores i 28 minuts, i la dels homes és de 5 hores i 34 minuts.
- ❖ Per tant, les dones tenen una càrrega de treball diària de **54 minuts més** que els homes, és a dir, les dones treballen gairebé una hora més que els homes cada dia.



Temps diari dedicat a les activitats de treball en un dia mitjà de la població de 16 anys o més. Anys 2010-2011. Per sexe i edat

Temps social (pobl. >16 anys)

CÀRREGA TOTAL DE TREBALL



Font: Moreno i Borràs (2013)

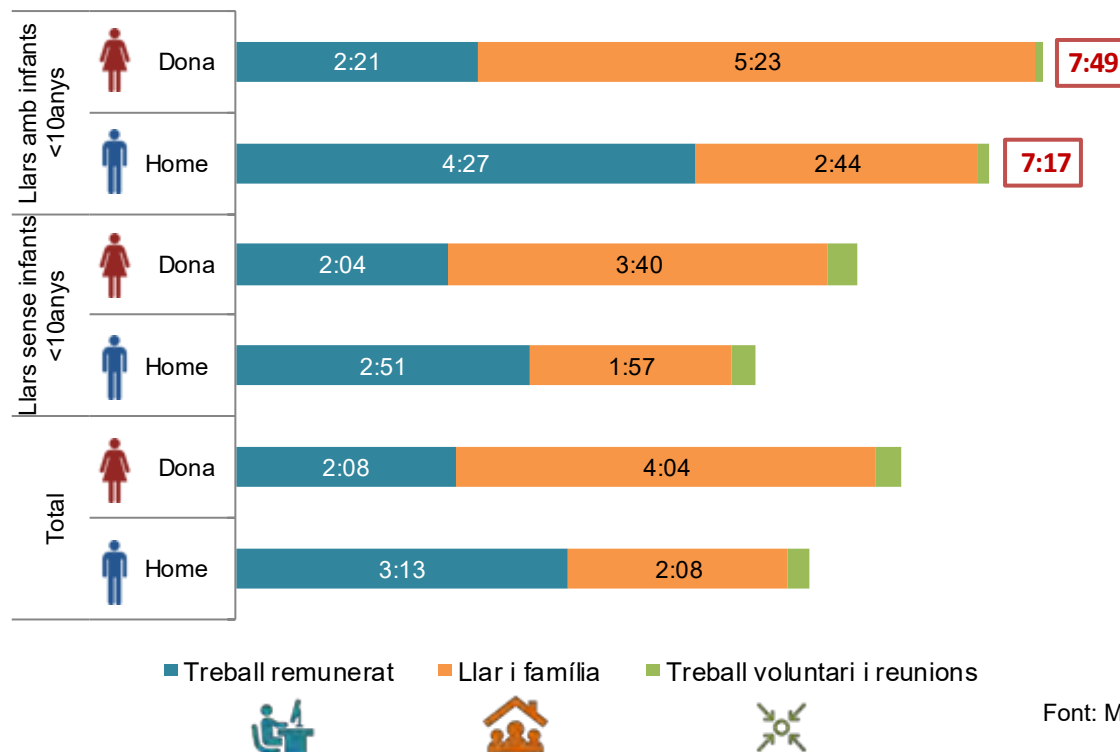
- ❖ Les dones de 30 a 44 anys són les que suporten una major càrrega de treball total, arribant a les 7 hores i 40 minuts, pràcticament una hora més que els homes de la mateixa edat.
- ❖ La dedicació de les dones a les tasques familiars es duplica a partir dels 30 anys -que és quan passen a viure en parella o tenen fills-, i després es manté relativament constant. En canvi, en els homes el que es duplica a patir dels 30 anys és el temps dedicat al treball. Per tant, la distribució de tasques continua sent la tradicional.

Temps diari dedicat a les activitats de treball en un dia mitjà de la població de 16 anys o més. Anys 2010-2011. Per sexe i tipus de llar



Temps social
(pobl. >16 anys)

CÀRREGA TOTAL DE TREBALL



Font: Moreno i Borràs (2013)

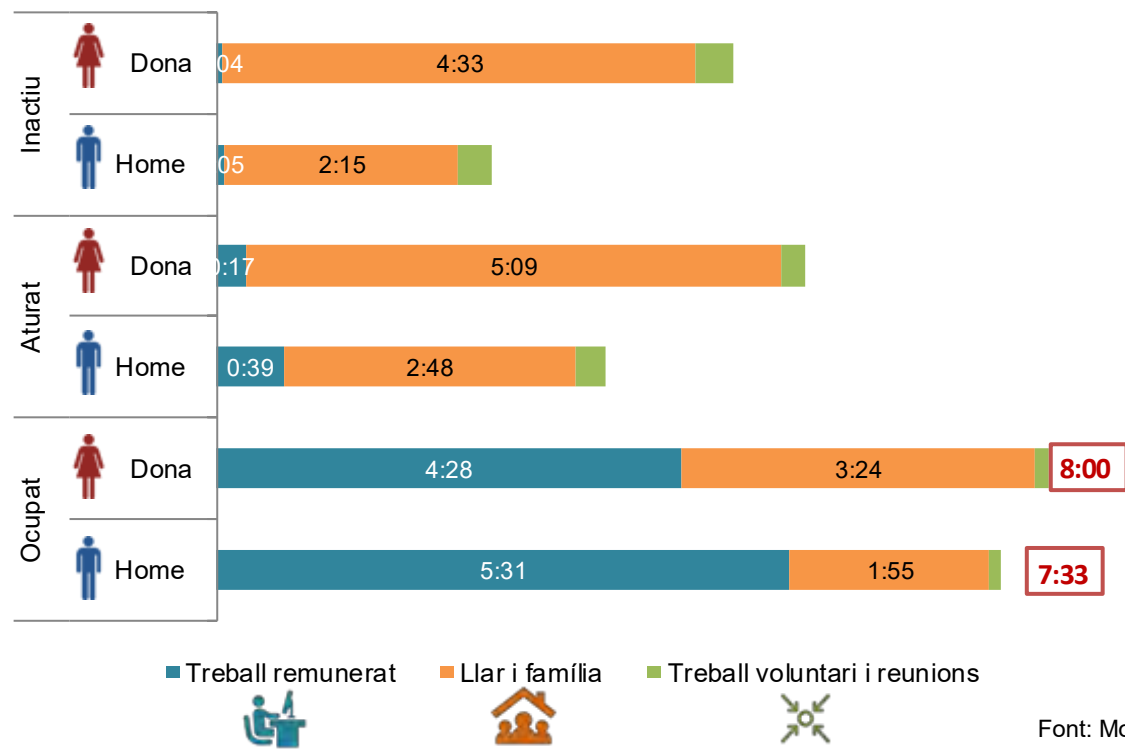
- ❖ Les llars que tenen nens de menys de 10 anys són les que tenen càrregues de treball més elevades, però amb una diferència important: les dones és perquè fan una major dedicació al treball domèstic i de cura, mentre que els homes és perquè fan una major dedicació al treball remunerat.
- ❖ En les llars amb infants menors de 10 anys, les dones fan el 66% del treball de casa i els homes només el 34%. La dona segueix assumint majoritàriament el rol de cura a les famílies amb fills petits.



Temps diari dedicat a les activitats de treball en un dia mitjà de la població de 16 anys o més. 2010-2011. Per sexe i situació laboral

Temps social (pobl. >16 anys)

CÀRREGA TOTAL DE TREBALL



Font: Moreno i Borràs (2013)

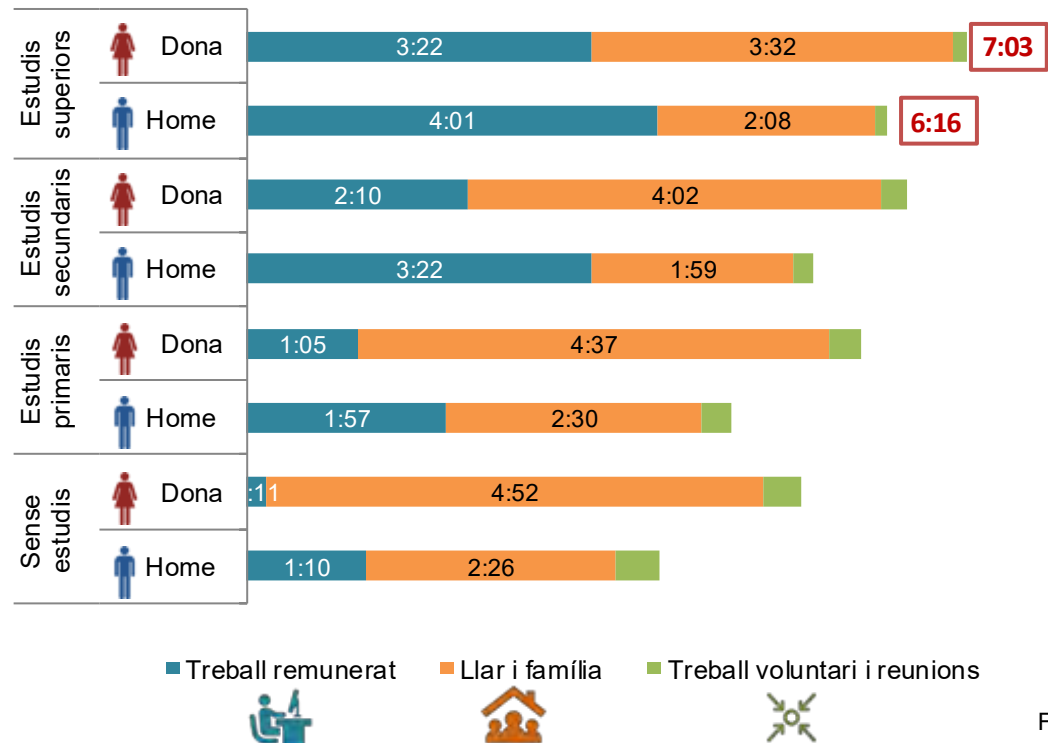
- ❖ Les dones ocupades són les que assumeixen una major càrrega total de treball (8 hores), superant en 26 minuts a la que tenen els homes ocupats. Les dones ocupades fan el 64% del treball domèstic i els homes ocupats el restant 36%. Per tant, la incorporació de la dona al mercat de treball no l'ha alliberat de les tasques domèstiques, sinó tot el contrari, acabarà fent una doble jornada.
- ❖ Els homes inactius o aturats dediquen molt menys temps que les dones a les tasques de cura i família (les dones aturades fan el 65% del treball domèstic i les inactives el 67%).



Temps diari dedicat a les activitats de treball en un dia mitjà de la població de 16 anys o més. 2010-2011. Per sexe i estudis

Temps social
(pobl. >16 anys)

CÀRREGA TOTAL DE TREBALL



Font: Moreno i Borràs (2013)

- ❖ A mesura que augmenta el nivell formatiu augmenta també la càrrega total de treball tant d’homes com de dones, i alhora disminueix la diferència per gènere en dedicació al treball domèstic perquè en molts casos es busca ajuda externa. Malgrat tot, la diferència de dedicació és d’1h i 24 min.
- ❖ És un resultat esperançador que reflecteix el canvi cap a una societat més igualitària en els grups de població amb una major formació, a la que hi contribueix de forma decisiva la independència econòmica de la dona.

Conclusions. Distribució del temps per sexe



1. La realització de tasques domèstiques i familiars segueix recaient majoritàriament sobre la població femenina, amb independència de la seva edat, situació laboral, tipus de llar o nivell d'estudis.
2. El repartiment de les tasques domèstiques i de cura és menys desigual entre homes i dones a mesura que augmenta el nivell formatiu dels membres de la llar.
3. Quan es forma una família es manté el model tradicional de repartiment de tasques: l'home treballa més hores fora de casa i la dona treballa més hores dins de casa. Això fa que la càrrega total del treball màxima s'observa entre les dones que treballen fora de casa perquè acabarà fent una doble jornada. Aquesta etapa coincideix quan la dona té fills petits i una edat compresa entre els 30 i els 44 anys.



II. QUANTIFICACIÓ ECONÒMICA DEL TREBALL DOMÈSTIC I DE CURA NO REMUNERAT





QUANTIFICACIÓ ECONÒMICA DEL TREBALL DOMÈSTIC I DE CURA NO REMUNERAT

a) Hores dedicades per tota la població de 16 o més anys, l'any 2011



| Distribució de la càrrega total de treball | | | | |
|--|--------------|--------------|---------------|--|
| Milions d'hores anuals | | | | |
| | Home | Dona | Total | |
| Treball remunerat | 3.577 | 2.498 | 6.075 | |
| Llar i família | 2.372 | 4.761 | 7.134 | |
| Càrrega total de treball | 5.949 | 7.259 | 13.208 | |
| En percentatge sobre el total activitat | | | | |
| | Home | Dona | Total | |
| Treball remunerat | 59% | 41% | 100% | |
| Llar i família | 33% | 67% | 100% | |
| Càrrega total de treball | 45% | 55% | 100% | |
| En percentatge sobre el total sexe | | | | |
| | Home | Dona | Total | |
| Treball remunerat | 60% | 34% | 46% | |
| Llar i família | 40% | 66% | 54% | |
| Càrrega total de treball | 100% | 100% | 100% | |

- El 2011 es van dedicar 6.075 milions d'hores al treball remunerat i 7.134 milions d'hores al treball domèstic no remunerat. De mitjana, significa que una persona va dedicar 26 minuts més diaris al treball familiar domèstic que al treball remunerat.
- De les 7.134 milions d'hores anuals invertides a les activitats domèstiques, el 67% van ser aportades per les dones i el 33% pels homes.
- D'altra banda, les llars van dedicar 6.075 hores al treball remunerat, repartides en un 59% els homes i un 41% les dones.



b) Determinació del salari

- S'utilitza el cost de substitució a partir del salari dels especialistes que treballen per a les llars. Font: TIOC-2011.
- En el sector d' "Activitat de les llars" el salari anual és de 12.488 euros vers els 31.598 euros del conjunt de l'economia (dades any 2011). El baix salari de les activitats de les llars demostra el poc valor que té aquesta activitat a la societat actual.
- El nombre d'hores anuals treballades a temps complet és el que es fixa en els convenis col·lectius de la branca de llars que ocupen personal domèstic l'any 2015 i que proporciona per al conjunt d'Espanya l'Anuari d'Estadístiques Laborals i d'Assumptes Socials, del Ministeri de Treball i Assumptes Socials.
- A preus de 2015, el salari brut per hora estimat és de 7 euros per a les activitats domèstiques i de 18,4 euros per les activitats remunerades.
- Cal tenir el compte que el resultat de la valoració econòmica del treball domèstic i de cura és molt sensible a la dada de salari utilitzat.

QUANTIFICACIÓ ECONÒMICA DEL TREBALL DOMÈSTIC I DE CURA NO REMUNERAT

c) Resultat: valor econòmic del treball



Valor econòmic del treball

En milions d'euros

| | Home | Dona | Total |
|---------------------------------|---------------|---------------|----------------|
| Treball remunerat | 65.698 | 45.879 | 111.577 |
| Llar i família | 16.612 | 33.345 | 49.957 |
| Càrrega total de treball | 82.310 | 79.224 | 161.535 |

En percentatge sobre el total activitat

| | Home | Dona | Total |
|---------------------------------|------------|------------|-------------|
| Treball remunerat | 59% | 41% | 100% |
| Llar i família | 33% | 67% | 100% |
| Càrrega total de treball | 51% | 49% | 100% |

En percentatge sobre el total sexe

| | Home | Dona | Total |
|---------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| Treball remunerat | 80% | 58% | 69% |
| Llar i família | 20% | 42% | 31% |
| Càrrega total de treball | 100% | 100% | 100% |

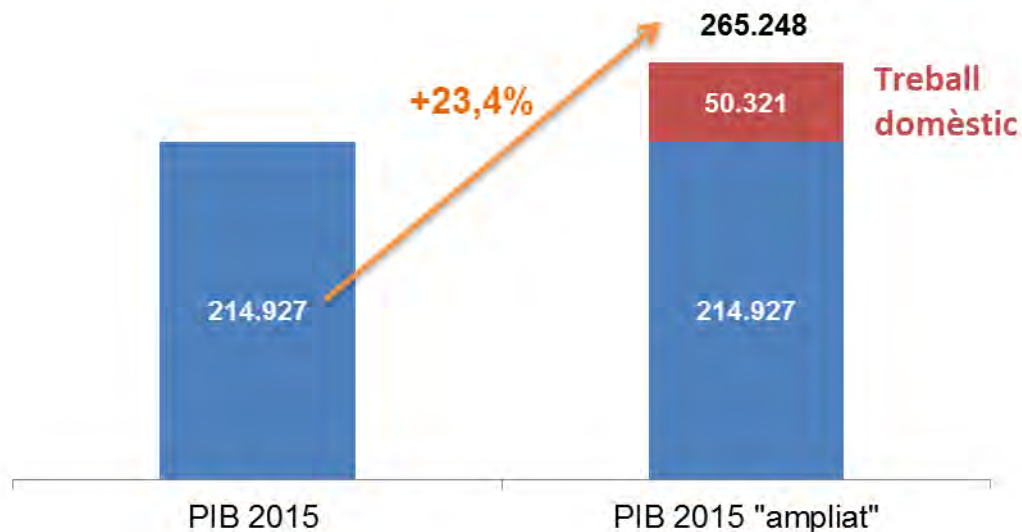
- El valor econòmic del treball no remunerat de les llars a Catalunya és de 49.957 M€ a preus corrents de 2015.

- Les dones aporten el 67% del treball domèstic (33.345 milions d'euros), enfront de només el 33% els homes (16.612 milions d'euros). És a dir, els homes aporten la meitat que les dones en el treball domèstic i de cura valorat econòmicament.

- Si considerem la càrrega total de treball (treball remunerat + treball domèstic), la valoració econòmica del treball realitzat per homes i dones és equilibrat (51% homes i 49% dones). Per tant, **la contribució econòmica a la societat de les dones i dels homes és la mateixa, però no està reconeguda social ni monetàriament.**

QUANTIFICACIÓ ECONÒMICA DEL TREBALL DOMÈSTIC I DE CURA NO REMUNERAT

d) PIB i PIB "ampliat" amb treball domèstic i de cura









Si considerem les tasques domèstiques en el PIB de Catalunya, aquest passaria de 214.927 milions d'euros a 265.248 milions d'euros el 2015, és a dir augmentaria en **50.321 milions d'euros**, el que significa un increment del **23,4%**.



QUANTIFICACIÓ ECONÒMICA DEL TREBALL DOMÈSTIC NO REMUNERAT

e) Repartiment del valor del treball domèstic per les diferents tasques de la llar

| Llar i família: | Millions d'euros /any | | % Repartiment | |
|---|-----------------------|--------|---------------|-------|
| | Homes | Dones | Homes | Dones |
|  Llar i família: | 16.612 | 33.345 | 33% | 67% |
|  Activitats culinàries | 4.357 | 10.830 | 29% | 71% |
|  Manteniment de llar | 2.587 | 7.268 | 26% | 74% |
|  Atenció i cura d'altres persones | 2.996 | 5.130 | 37% | 63% |
|  Compres | 2.996 | 4.560 | 40% | 60% |
|  Jardineria i atenció d'animals | 2.179 | 1.140 | 66% | 34% |
|  Confecció i preparació de la roba | 272 | 2.993 | 8% | 92% |
| ●●● Altres activitats (reparacions, gestions, ...) | 1.225 | 1.425 | 46% | 54% |

- ❖ Les dones fan una aportació al treball domèstic relacionada amb els àpats de 10.830 M€ anuals (el 71%) mentre que els homes només aporten 4.357 M€ en aquets àmbit (el 29%).
- ❖ Les activitats relacionades amb l'atenció i cura d'altres persones (fills, persones grans, etc.) té una valoració econòmica de 5.130 M€ aportats per les dones i 2.996 M€ pels homes.

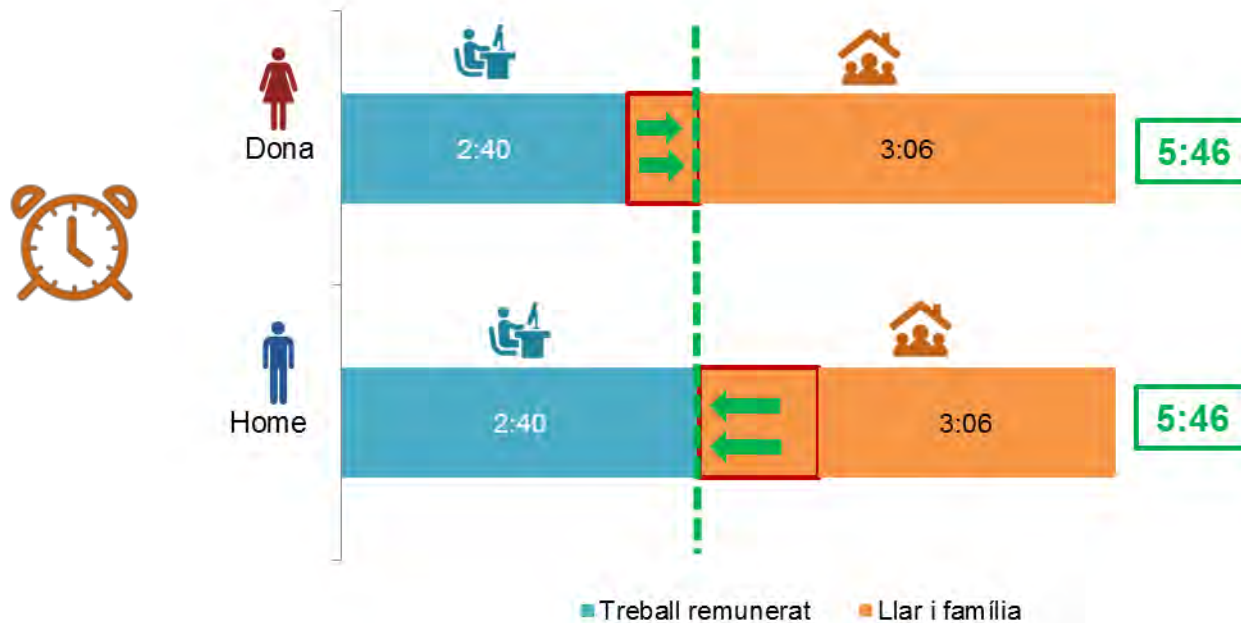


III. IMPACTE ECONÒMIC SOBRE LES DONES DE LA DESIGUALTAT EN EL REPARTIMENT DE LES TASQUES DOMÈSTIQUES I DE CURA DE LES PERSONES



IMPACTE ECONÒMIC SOBRE LES DONES DE LA DESIGUALTAT EN EL REPARTIMENT DE LES TASQUES DOMÈSTIQUES I DE CURA

Escenari de repartiment equitatiu de les tasques remunerades i no remunerades: temps





- En un escenari de repartiment equitatiu del treball remunerat i no remunerat, les dones dedicarien 2 hores i 40 minuts diaris al treball remunerat i 3 hores i 6 minuts al treball domèstic no remunerat, igual que els homes.
- La càrrega total del treball seria idèntic en ambdós casos, de 5 hores i 46 minuts diaris en mitjana pel conjunt de la població de 16 o més anys.



IMPACTE ECONÒMIC SOBRE LES DONES DE LA DESIGUALTAT EN EL REPARTIMENT DE LES TASQUES DOMÈSTIQUES I DE CURA

Escenari de repartiment equitatiu de les tasques remunerades i no remunerades: valor econòmic

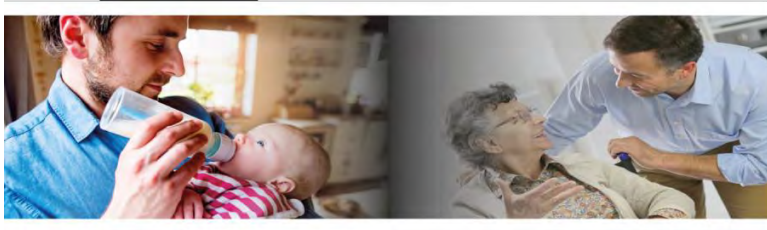


Valor econòmic del treball amb IGUALTAT

| | | En milions d'euros | | |
|---|---------------|--------------------|----------------|--|
| | Home | Dona | Total | |
|  Treball remunerat | 54.349 | 57.228 | 111.577 | |
|  Llar i família | 24.334 | 25.623 | 49.957 | |
| Càrrega total de treball | 78.684 | 82.851 | 161.535 | |

| | | En percentatge | | |
|---|------------|----------------|-------------|--|
| | Home | Dona | Total | |
|  Treball remunerat | 49% | 51% | 100% | |
|  Llar i família | 49% | 51% | 100% | |
| Càrrega total de treball | 49% | 51% | 100% | |

- Amb una distribució igualitària de les tasques domèstiques les dones podrien obtenir un increment dels seus ingressos salarials bruts pel treball remunerat del 25%.
- La distribució desigual de les tasques domèstiques acaba tenint un cost per les dones de 8.852 milions d'euros anuals. O dit d'una altra manera, el repartiment desigual de les tasques domèstiques li costa a cada dona catalana 2.759 euros anuals.



Quantificació econòmica del treball domèstic i de la cura de persones no remunerat a Catalunya.

Any 2015

15 de febrer de 2017

